

Studiehandledning

Undervisningens didaktiska processer 7,5 hp

Kurskod: 9KP304

Vårterminen 2019

Kursansvarig: Agneta Grönlund

KPU, VAL, ULV

Förord och kontaktuppgifter	4
Ämnesdidaktiker	4
Kursens mål och innehåll	5
Kursöversikt	6
Schema campus-dagar	7
Hålltider – inlämningar och redovisningar	7
Föreläsningar	9
Seminarier	9
Kursuppgifter	10
Kursuppgift 1, Ämnesdidaktisk kursuppgift	10
Kursuppgift 2, Didaktisk teori och metod	10
Kursuppgift 3, Digitala pedagogiska resurser	11
Examination	13
Skriftlig examination, SRE 1, 5,5 hp	13
Muntlig examination, MRE1, 1 hp	13
Betygskriterier	14
Policy rörande fusk och plagiat	15
Vad händer vid fusk?	16
Kursutvärdering	16
Litteraturlista	17

Förord och kontaktuppgifter

Välkommen till kursen *Undervisningens didaktiska processer* 7,5 hp!

Syftet med studiehandledningen är att underlätta studierna genom att tydliggöra kursens syften, mål och uppläggning. Förutom information om föreläsningar, litteratur och kursuppgifter omfattar studiehandledningen även information om examination och kursens bedömningsgrunder. I studiehandledningen finns kursens schema och litteraturlista. Vi önskar er lycka till med era studier!

Kursansvarig: Agneta Grönlund, agneta.gronlund@liu.se 013-28 21 31
Postadress: Linköpings universitet, IBL, 581 83 Linköping.

Kursadministratör: Maria Lorin maria.lorin@liu.se 013- 28 20 79

Programansvarig: Ingrid Olsson, ingrid.olsson@liu.se 013-28 44 71

Kursmentor: Åsa Howchin Wallén asa.howchin-wallen@liu.se

Studievägledare:

KPU: Kristin Sjölander, kristin.sjolander@liu.se

VAL: Ann-Charlotte Lindgren, ann-charlotte.lindgren@liu.se

ULV: Anna Bergman, anna.bergman@liu.se

Ämnesdidaktiker

Matematik, Peter Frejd
peter.frejd@liu.se

Matematik, grundläggande färdigheter, Pether Sundström
pether.sundstrom@liu.se

Naturvetenskapliga ämnen och teknik, Lars Björklund
lars.bjorklund@liu.se

Svenska, Suzanne Parmenius Swärd
suzanne.parmenius-sward@liu.se

Moderna språk, Thomas Svensk
thomas.w.svensk@bredband.net

Samhällsvetenskapliga ämnen+ek, fi, ps, Agneta Grönlund
agneta.gronlund@liu.se

Slöjd och estetisk verksamhet, huvudansvarig Ingrid Bergqvist,
ingrid.bergqvist@liu.se

Trä- och metallslöjd, Bo Hinnerson

bo.hinnerson@liu.se

Textilslöjd, Ingrid Bergqvist
ingrid.bergqvist@liu.se

Idrott och hälsa, Tove Johansson
tove.johansson@liu.se

Musik och bild, Margaretha Grahn
margaretha.grahn@liu.se

Kursens mål och innehåll

Kursen Undervisningens didaktiska processer inom kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) till ämneslärare (7-9 och gymnasieskolan) och Vidareutbildning för lärare som saknar lärarexamen (VAL) vid Linköpings universitet, är en kurs som belyser undervisningens och den pedagogiska verksamhetens didaktiska grunder och tar sin utgångspunkt i de didaktiska frågorna.

I kursen tränas ett förhållningssätt till undervisning som bygger på vetenskapliga argument och perspektiv. Teoretiska perspektiv såsom läroplansteori och ramfaktorteori tillämpas för att belysa och problematisera den didaktiska processen.

Centralt i kursen är att utveckla studentens förmåga att med hjälp av didaktiska teorier och begrepp samt metodiska kunskaper planera undervisning i eget ämne. Kursen skall också bidra till att utveckla förmågan att analysera och reflektera över genomförd undervisning samt att fördjupa kunskaperna om aktuella styrdokument.

Kursen syftar även till att utveckla förmågan att förhålla sig kritisk och analytisk till läromedel i vid bemärkelse inom det egna ämnesområdet och att använda och problematisera digitala verktyg och läromedel.

Mål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna

- använda centrala teorier, begrepp och modeller inom allmäntdidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik.
- analysera och förhålla sig kritisk till läromedel och digitala resurser.
- använda digitala verktyg i pedagogiskt syfte.
- diskutera betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för den pedagogiska verksamheten
- planera och motivera ett undervisningsupplägg utifrån styrdokument, didaktiska teorier och metoder och ämnesdidaktisk forskning.

Utifrån kursplanens mål är följande termer och begrepp centrala i kursen och du förväntas diskutera och problematisera dessa i syfte att utveckla ett professionellt yrkesspråk.

Didaktik
Ämnesdidaktik
Metodik
Läromedel
Planering
Skolans ramfaktorer
Digitala pedagogiska resurser

Kursen organiseras i ett antal föreläsningar och seminarier, genom litteraturstudier och i arbete med kursuppgifter. Seminarierna baseras på studentens förberedelser som att studera litteraturen och genomföra uppgifterna. Dessa uppgifter följs upp och diskuteras vid seminarierna. Dessa bearbetningar betraktas som en förutsättning för lärandet och för att aktivt kunna bidra till seminariers innehåll.

Genom den nätbaserade lärplattformen LISAM sker en del av kurskommunikationen som den studerande ges möjlighet att medverka i tillsammans med kurskamrater och lärare. Via denna plattform ges även fortlöpande information under kursen och det är därför viktigt att den studerande regelbundet använder plattformen. Där finns även aktuella kursdokument som kursplan, studiehandledning med mera.

Kursöversikt

Vecka 14	v. 14-19	v. 19-23
<i>VFU-seminarium ½-fart</i>	Läromedel	
Kursintroduktion	Didaktisk och ämnesdidaktisk teori	Digitalisering i undervisningen
	Undervisningsmetoder	Examinationsuppgift

Schema campus-dagar

Kontrollera gärna mot Timeedit ifall vi fått salsändring efter att studiehandledning publicerats.

Onsdag 3 april	9.30-12.00 Sal: G32	Föreläsning: <i>Didaktisk teori och praktik</i> <i>Introduktion studentinflytande</i>	Agneta Grönlund
	13.15-16.30 Sal: G32	Kursintroduktion Seminarieuppgift med utgångspunkt i föreläsningen och egna skolerfarenheter. Medtag gärna elektronisk enhet (dator, padda eller smartphone).	Agneta Grönlund
Tisdag 7 maj	10.15-12.00 Sal: S26	Föreläsning: <i>Läromedel - från statlig granskning till kommersiell sponsring</i>	Tomas Widholm
	13.15-15.00 Sal: S41 15.15-17.00 Sal: S41	Föreläsning, seminarium och work-shop: Digitalisering i undervisningen. Medtag dator/padda. Ta med och var beredda att redovisa kursuppgift 3 a.	Åsa H. Wallén Agneta Grönlund <i>OBS: Anmälan i Lisam.</i>
Onsdag 8 maj	8.15-10.00 Sal Marg: P34 Sal A-K: P36	Föreläsningar: <i>Att studera undervisning</i>	Margareta Engvall Ann-Kari Sundberg
	10.15-12.00 Salar meddelas på Lisam.	Seminarium kursuppgift 1 – Läromedel. <i>Inför seminariet: Följ de instruktioner du fått av din ämnesdidaktiker i den kursuppgift som ligger i den ämnesdidaktiska mappen under Kursdokument</i>	Ämnesdidaktiker
	13.00-17.00 Sal:	Studentinflytande kpu- möte Seminarium kursuppgift 2b, Metoder. Ta med och var beredd att föredra kursuppgift 2b. Kortföreläsning <i>Att planera, presentera och att spara som.</i> Information om examinationsuppgift	Agneta Grönlund
4, 5 eller 7 juni	8-17 Sal: Meddelas senare	Muntlig presentation av examinationsuppgift. Schema publiceras på Lisam efter anmälan 22 maj	Agneta Grönlund OBS: Anmälan i Lisam

Hålltider – inlämningar och redovisningar

Tidpunkten anger senaste inlämningsdatum, det går givetvis alltid bra att lämna in tidigare.

Tisdag 23 april	Kursuppgift 2 a laddas upp i Inlämningar, Kursuppgift 2a.
Inlämningsrutiner kan variera mellan ämnen men uppgiften behandlas på seminariet 8 maj.	Kursuppgift 1, följ instruktionen för din ämnesdidaktiska kursuppgift.
Fredag 3 maj	Val av metodrubriker till kursuppgift 2 b mailas till Agneta.
Tisdag 7 maj	Kursuppgift 2b redovisas muntligt vid seminarium. Kursuppgift 3a redovisas muntligt vid seminarium.
Onsdag 8 maj	Kursuppgift 1 bearbetas i seminarium, följ din ämnesdidaktikers instruktioner.
Torsdag 9 maj	Examinationsuppgiften läggs upp på Lisam.
Onsdag 15 maj	Kursuppgift 3b publiceras som inlägg i Nyhetsfeed i grupprummen Kursuppgift 3.
Onsdag 22 maj	Kommentarer på kursuppgift 3 b publiceras som inlägg i Nyhetsfeed i grupprummen Kursuppgift 3. Kursuppgift 3c laddas upp under Dokument i grupprummen Kursuppgift 3. Anmälan till muntlig examination görs på Lisam.
Lördag 1 juni	Den skriftliga examinationsuppgiften och en pdf-fil med åhörarkopior till den muntliga presentationen laddas upp senast 23.59 i mapparna Skriftlig examinationsuppgift och Muntlig examinationsuppgift under Inlämningar.
4, 5 eller 7 juni	Muntlig examination

Föreläsningar

Agneta Grönlund	Didaktisk teori och praktik Att planera, presentera och att spara som (kortföreläsning) Den digitaliserade skolan – aktuell forskning och utvärderingar (digital föreläsning)
Margareta Engvall/ Ann-Kari Sundberg	Att studera undervisning, exemplen matematik och språk.
Tomas Widholm	Läromedel - från statlig granskning till kommersiell sponsring
Åsa H. Wallén	Digitala lärresurser i skolan – ett exempel

Seminarier

Seminarie 1, Didaktiska modeller

Seminarier syftar till att utifrån egna skolerfarenheter och föreläsningen ”Didaktisk teori och praktik” diskutera/problematisera undervisning med utgångspunkt i några didaktiska modeller.

Seminarie 2, Undervisningsmetoder

Vid seminariet presenterar studenterna sina kursuppgifter om olika undervisningsmetoders styrkor och svagheter (kursuppgift 2b). Seminariet syftar till att vidga perspektiven när det gäller val av undervisningsmetoder.

Seminarie 3, Digitalisering i undervisningen

Seminarier syftar till att med utgångspunkt i föreläsning, litteratur och egna erfarenheter diskutera och problematisera undervisningens digitalisering. Tag med de frågor du förberedd efter att ha läst angiven litteratur (kursuppgift 3a). Ta om möjligt även med dator eller padda, så att du själv kan prova en del av de resurser som visas i den föreläsning som föregår seminariet.

Seminarie 4, Läromedel i eget ämne

Ämnesdidaktiskt seminarium, se ämnesdidaktisk kursuppgift för respektive ämne under Kursdokument. Där framgår hur du ska förbereda dig för seminariet.

Kursuppgifter

För alla kursuppgifter förutom kursuppgift 1, som har en egen provkod, gäller att bearbetningar av kursuppgiften kommer att efterfrågas och vara ett stöd i examinationsuppgiften.

Kursuppgift 1, Ämnesdidaktisk kursuppgift

Ämnesdidaktiken organiseras som ett stråk genom hela utbildningen. Det innebär att det i de flesta kurser finns ett ämnesdidaktiskt inslag i form av en kursuppgift och ett seminarium. Kursuppgifterna anknyter till kurserna på olika sätt och innehållet kan variera mellan era olika ämnen. Du som har flera ämnen väljer själv i vilket av ämnena du önskar genomföra det ämnesdidaktiska inslaget i varje kurs. Information om den ämnesdidaktiska uppgiften samt vilka förberedelser som ska göras inför seminariet finns i ämnesmappar under Kursdokument i Lisam. I schemat för kursen framgår när det ämnesdidaktiska seminariet äger rum.

Om du får förhinder och inte kan delta i seminariet förväntas du ändå genomföra kursuppgiften och en kompletterande uppgift som du får av din ämnesdidaktiker.

Om du av någon anledning inte genomför den ämnesdidaktiska uppgiften inom ramen för den tid kursen genomförs skall uppgiften skickas via mail till ämnesdidaktikern. Glöm ej att ange kurskod och år.

Det ämnesdidaktiska kursmålet i kursen lyder:

- *Efter avslutad kurs ska den studerande kunna analysera och förhålla sig kritisk till läromedel och digitala resurser.*

MRE1: Seminarium med skriftligt underlag, ämnesdidaktik 1 hp, U-G

Kursuppgift 2, Didaktisk teori och metod

Syfte

Kursuppgift 2a syftar till att öka kunskapen om didaktik och allmäntdidaktik både som vetenskap och som verktyg i lärarens arbete med hjälp av begrepp, teorier och modeller samt att stimulera till reflektion och problematisering rörande didaktiska val.

Kursuppgift 2 b syftar till att öka kunskapen om undervisningsmetoder och om förmågan att sätta dessa i relation till såväl styrdokument som pedagogisk grundsyn och kunskapssyn.

Uppgift

- a) Utgå ifrån kap. 12 i Allmäntdidaktik - vetenskap för lärare. Ta fasta på någon/några aspekter ur kapitlet som du tycker innebär didaktiska vägval eller svårigheter. Använd dig av didaktiska teorier eller modeller ur övrig kurslitteratur för att belysa och problematisera. Relatera gärna till egna praktikerfarenheter.

Exempel på teorier och modeller kan vara "Den didaktiska triangeln", "Undervisningens dimensioner", "Möjlighetsmodellen", "Ramfaktorteorin".

Användbar litteratur: Lindström & Pennlert; Bronäs & Runebou; Hansén & Forsman (se litteraturlista för kapitel)

Omfattning: max 1400 ord. Inlämnas i mappen Kursuppgift 2a på Lisam senast tisdag 23 april. Skriftlig återkoppling ges av kursansvarig.

- b) Utgå ifrån Långström & Viklund (2010). *Metoder: undervisning och framträdande*. I boken redogörs för en mängd metoder. Du skall välja två av följande rubriker och en metod under varje rubrik: a) *Berättande metoder*, b) *Evaluering och värderande metoder*, c) *Experimentella metoder*, d) *Kommunikativa metoder*, e) *Problemlösande metoder*, f) *Undersökande metoder* och g) *Vetenskapliga metoder*.

(**OM** du redan har titeln Långström, S. & Viklund, U. (2007). *Praktisk lärarkunskap*. Lund Studentlitteratur, så kan du använda s. 125-257 i den och väljer då två rubriker och en metod under varje rubrik: h) *Förmedlande metoder*, i) *Gestaltande metoder*, j) *Interaktiva metoder* och k) *"Vetenskapliga" metoder*.)

Redogör kort för de metoder du valt och argumentera för metodernas för- och nackdelar med utgångspunkt ifrån aktuella styrdokument, din pedagogiska grundsyn och dina kunskaper från denna och tidigare kurser.

Maila ditt val av metodrubriker (a-k ovan) till Agneta senast fredag 3 maj. Detta för att jag skall kunna göra en lämplig gruppindelning inför seminariet. Var beredd på att föredra din text på seminariet 8 maj samt att delta i en diskussion kring metodval.

Vid frånvaro från seminariet mailas en text om de valda metodernas för- och nackdelar till agneta.gronlund@liu.se

Kursuppgift 3, Digitalisering i undervisningen

Syfte

Digitala lärverktyg får snabbt allt större betydelse. Kursuppgiften syftar till att stimulera till reflektion kring denna utveckling och att med utgångspunkt ifrån föreläsningen och seminariet lägga grunden för ett aktivt förhållningssätt till digitalisering i undervisningen.

- a) **Inför föreläsning/seminarium:** Läs det du hinner av följande texter inför 3a, resten kan läsas inför 3b:

Kapitel 9 i Hansén & Forsman, kapitel 11 i Ammert

Skolverket (2018). *Digitaliseringen i skolan: möjligheter och utmaningar*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2018). *Få syn på digitaliseringen på gymnasial nivå*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2018). *Få syn på digitaliseringen på grundskolenivå*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket, Forskningsbevakning om IT i skolan, läs 2 valfria artiklar

Skolverket, Skolans digitalisering, orientera dig och läs efter intresse.

Förbered två diskussionsfrågor att ta med till seminariet med utgångspunkt i det du läst av ovanstående litteratur. Var beredd på att introducera dina frågor genom att motivera dem och att diskutera andra studenters frågor utifrån litteratur och erfarenheter.

Vid frånvaro från seminariet mailas diskussionsfrågor och motivering till dessa till kursansvarig, agneta.gronlund@liu.se.

b) **Reflektionsuppgift** efter föreläsning + seminarium samt läsning av litteratur.

Skriv en kort *reflektionstext* där du diskuterar valfria aspekter av mediernas och/eller digitala miljöers roll i skolan. Max 200 ord. Publicera din text som ett inlägg i Nyhetsfeed i kursrummen Kursuppgift 3 a-c i Lisam senast 15 maj. Efter campusdagarna kommer jag att lägga en lista i Lisam där ni är fördelade på de tre grupprummen för uppgift 3b. Nedan finns en liten text som klargör begreppet *reflektion*.

Kommentera minst två valfria inlägg från någon av studiekamraterna i ditt grupprum. Kommentaren publiceras senast 22 maj. Återkoppling från kursansvarig ges på gruppnivå i respektive grupprum.

c) **Sammanställ en länklista** med digitala resurser/lärverktyg som du tycker kan vara användbara i dina ämnen. Länklistan skall innehålla en kort beskrivning av resursen, dess möjliga användningsområde, det du uppfattar som styrkor och svagheter samt länken till resursen.

Lägg i mappen Kursuppgift 3c under Dokument i kursrummen Kursuppgift 3 a-c i Lisam senast 22 maj. **Döp filen till ditt ämne+ditt namn, med ämnet först.** Då blir det lättare för er alla att finna listor i eget ämne.

Reflektioner på olika nivåer

Hatton och Smith (1995) beskriver fyra olika nivåer av reflektioner:

Nivå 1: Beskrivande, inte reflekterande. Du beskriver händelser och ditt agerande i en specifik situation.

Nivå 2: Beskrivande reflektion utifrån personliga åsikter som förklarar bakomliggande orsaker till agerandet. I en reflektion på den andra nivån skriver du om dina egna åsikter om varför du tänker eller gör som du gör och du ska dessutom försöka förklara orsakerna bakom hur du tänker eller hur du agerar.

Nivå 3: Inre reflektiv dialog som undersöker bakomliggande orsaker och även resonerar kring alternativa lösningar och vilka konsekvenser de skulle kunna få. På den tredje nivån ska du försöka reflektera kring alternativa lösningar och andra sätt att tänka eller agera men också fundera på vad du tror händer om du agerar annorlunda.

Nivå 4: Kritisk reflektion som tar hänsyn till ett bredare perspektiv, till exempel vad gäller effekten av ditt agerande på andra personer, eller ur ett samhällsperspektiv. Den fjärde nivån kräver alltså att du lyfter blicken och funderar på frågan i ett lite större sammanhang och du lämnar med andra ord individperspektivet och antar istället ett grupp- eller till och med ett samhällsperspektiv.¹

¹ *Referens:* Hatton, S. & Smith, D. (1995). Reflection in teacher education: towards definition and implementation. Teaching & Teacher Education, Vol. 11, No. 1, pp.33-49

Examination

Kursen examineras med en skriftlig och en muntlig examinationsuppgift. Det ges två omexaminationer på kursen. Därefter examineras kursen vid ordinarie examinationstillfälle nästa gång kursen ges. Omexamination 1 sker fredag 9 augusti och omexamination 2 fredag 13 september. Kontakta kursansvarig minst en vecka innan för anmälan till omexamination på mail: agneta.gronlund@liu.se

De kursuppgifter ni har gjort är tänkta som ett stöd vid skrivandet av examinationsuppgiften och det står er fritt att använda resonemang och text ur er egen kursuppgift. Det är däremot inte tillåtet att citera ur någon annans kursuppgift. Detta hindrar givetvis inte att ni tar intryck av både diskussioner från Campus-dagar och från andra studenters kursuppgifter när ni på ett självständigt sätt formulerar er egen examinationsuppgift.

Anmälan till examinationen sker i Lisam senast onsdag 22 maj.

Examinationsuppgiften finns tillgänglig på Lisam torsdag 9 maj. Vid campus-dagen 8 maj presenteras uppgiften och det ges möjligheter att ställa frågor.

Skriftlig examination, SRE 1, 5,5 hp, U-VG

Inlämning av den skriftliga examinationsuppgiften och åhörarkopior för presentationen (se nedan) skall ske genom att uppgifterna lämnas in i respektive mapp under Inlämningar. Skriv namn i sidhuvudet på dokumentet.

När ni lämnar in i Lisam skickas era texter via Urkund där en plagiatkontroll görs mot andra texter som ligger på Internet.

De studerande som erhåller betyget Godkänd eller Väl godkänd på tentamen har därmed skrivit klart uppgiften. Det är inte möjligt för studerande som fått betyget G att skriva om tentamen för att kunna få VG.

Muntlig examination, MRE1, 1 hp, U-G

Den muntliga examinationen äger rum 4, 5 eller 7 juni. Var och en av er skall endast närvara vid en av dagarna. Efter att anmälan till examinationen gått ut kommer ett schema att publiceras på Lisam där det framgår vilken av dagarna du har din examination.

Seminarium med skriftligt underlag, MRE1, ämnesdidaktik 1 hp

Se instruktioner för de ämnesdidaktiska uppgiften, kursuppgift 1.

Betygskriterier

Med utgångspunkt i kursens mål, se sid. 2 har följande kriterier utarbetats för examinationen i kursen.

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna

- använda centrala teorier, begrepp och modeller inom allmändidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik.
- analysera och förhålla sig kritisk till läromedel och digitala resurser.
- använda digitala verktyg i pedagogiskt syfte.
- diskutera betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för den pedagogiska verksamheten
- planera och motivera ett undervisningsupplägg utifrån styrdokument, didaktiska teorier och metoder och ämnesdidaktisk forskning.

Kriterier för examinationsuppgift	Godkänd	Väl Godkänd Obs: Givet att nivå G är uppfylld.
Den studerande visar kunskaper om centrala teorier, begrepp och modeller inom allmändidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik och kan använda dessa i sin argumentation.	Studenten visar på en <i>grundläggande nivå</i> att hen har kunskaper om centrala teorier, begrepp och modeller inom allmändidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik och använder dessa i <i>viss utsträckning</i> i sin argumentation.	Studenten visar på ett <i>nyanserat och fördjupat sätt</i> att hen har kunskaper om centrala teorier, begrepp och modeller inom allmändidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik och kan använda dessa <i>på ett adekvat sätt</i> i sin argumentation
Den studerande kan använda styrdokument och didaktiska kunskaper, inklusive kunskaper om läromedel och digitala resurser, i undervisningsplanering.	Studenten visar att hen på en <i>grundläggande nivå</i> kan planera utifrån styrdokument och använda didaktiska kunskaper, inklusive kunskaper om läromedel och digitala resurser, i undervisningsplanering.	Studenten visar att hen på ett <i>nyanserat och fördjupat sätt</i> kan planera utifrån styrdokument och använda didaktiska kunskaper, inklusive kunskaper om läromedel och digitala resurser, i undervisningsplanering.
Den studerande kan diskutera betydelsen av olika mediers och/eller digitala miljöers roll för den pedagogiska verksamheten.	Studenten visar att hen på en <i>grundläggande nivå</i> kan diskutera olika mediers och/eller digitala miljöers roll för den pedagogiska verksamheten.	
Den studerande kan genomföra en muntlig presentation med datorstöd.	Studenten visar att hen på en <i>grundläggande nivå</i> kan genomföra en muntlig presentation med datorstöd.	

Att inte uppfylla kriterierna för G innebär att man blir underkänd.

Examinationsuppgiften visar att studenten i mycket hög grad har *missförstått* uppgiften eller *inte behandlat delar av kursinnehållet* därmed har kraven för betyget G inte uppnåtts vilket leder till omexamination.

Examinationstexten visar *stora brister och oklarheter i språkbehandlingen* i relation till svenska skrivregler.

Olika typer av *fusk*, ex. *plagiat* leder också till betyget Underkänd.

Policy rörande fusk och plagiat

På senare år har det inom Lärarprogrammets olika delar lagts ökad vikt vid vetenskapligt skrivande. Uppsats- och rapportskrivande återkommer därför som ett centralt moment i många kurser. Tyvärr har det parallellt med denna utveckling också skett en ökning av antalet fall av uppsatsplagiat, både inom universitetet och i skolan, vilket bland annat kan hänföras till tillgängligheten av olika former av hemsidor och färdiga uppsatser på Internet.²

Den definition av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §):

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som
1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars skall bedömas . . .³

Enligt Hult och Hult är alltså fusk och plagiat en medveten handling, men det finns däremot inga objektiva kriterier för vad som räknas som sådant. Det beror helt enkelt på i vilket sammanhang denna handling företagits, och vilka instruktioner läraren gett.⁴

När vi på lärarutbildningen ska bedöma vad som är plagiat utgår vi från vad universitetets disciplinnämnd bedömt vara plagiat i några tidigare fall, och det visar sig att detta stämmer väl överens med vad lärare och studenter vid universitetet anser vara plagiat/fusk.⁵ Givet ovanstående definition av fusk och plagiat kan säkert många "snedsteg" vara gränsfall, men i följande stycke räknar vi upp de handlingar som vi anser bryter mot vetenskaplig kod såväl som universitetets regelverk.

Ett plagiat är något som studenten 1. inte har skrivit själv, utan som har tagits från någon annan författare – antingen genom att skriva av eller att kopiera från en källa, t.ex. en bok, artikel eller hemsida – och som 2. saknar en ordentlig källhänvisning som visar var det avskrivna/kopierade har sitt ursprung. Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i en vetenskaplig uppsats – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Nu ska detta inte överdrivas genom att ha en not eller parentes efter varje ord eller mening, utan man kan samla ihop flera källhänvisningar i samma not/parentes efter ett kortare avsnitt. Dock ska man alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat. Långa stycken av en hemtentamen/upsats utan källhänvisningar leder till misstanke om plagiat, t.ex. att uppsatsen skulle vara tagen från någon databas på Internet. Bland de uppsatser som blivit fällda för plagiat i disciplinnämnden kan man notera att där nästan helt saknas källhänvisningar, och de få som finns är ofta vilseledande, d.v.s. de leder till fel källor. Som verktyg för att komma tillrätta med plagiat använder

² Se t.ex. DN 2005-06-07, www.dn.se/DNet/road/Classic/article/0/jsp/print.jsp?&a=424862, 2005-06-08; *Lärarnas tidning* nr. 16 2005.

³ Citerat i Hult, Åsa och Håkan Hult. 2003. *Att fuska och plagiera – ett sätt att leva eller ett sätt att överleva?* CUL-rapporter nr. 6. Linköping: Linköpings universitet, s. 11.

⁴ Hult och Hult 2003 s. 11.

⁵ Se Hult och Hult 2003 s. 29, 33.

vi oss i vissa kurser av databasen URKUND, till vilken studenten ska skicka sin examinations- och/eller fördjupningsuppgift.⁶ Denna nättjänst kan dock inte svara på om en text är plagierad eller ej, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

Kunskapssyn, lärande och didaktik

Till sist kan det vara på sin plats att koppla frågan om fusk och plagiat till kunskapssyn och lärande. Plagiat är ett uttryck för att studenten fokuserar på att klara kurser och få betyg på ett felaktigt sätt. För den student som i första hand vill lära sig blir examinationstillfället ett lärtillfälle.⁷ För alla studenter – och kanske speciellt blivande lärare – bör bildning gå före utbildning, och sett från den synvinkeln är själva skrivprocessen något av det mest lärorika man kan ägna sig åt.

Ökningen av uppsatsplagiat i skolan ställer också nya krav på dem som läser på Lärarprogrammet. Mycket talar för att dagens och framtidens lärare behöver vara kompetenta användare av informations och kommunikationsteknik och dessutom goda vetenskapliga skribenter och stilister, bl.a. för att kunna känna igen och stävja olika former av plagiat. Men lärare behöver även omfatta och förmedla en kunskapssyn där skrivande som process och lärtillfälle betonas.

Vad händer vid fusk?

Misstanke om fuskförsök anmäls till universitetets rektor och ärendet behandlas i universitetets disciplinnämnd. Nämnden består av universitetets rektor, en lagfaren ledamot, en lärarrepresentant och två studeranderepresentanter.

En varning eller avstängning från undervisning och examination i upp till sex månader kan bli följderna av fuskförsök. Den vanligast utdömda påföljden är två månaders avstängning.

Vid beslut om avstängning meddelas berörda institutioner inom Linköpings Universitet och CSN. Avstängning gäller från och med den dag då beslutet tas.

Universitetet ser lika allvarligt på fusk vid laboration, hemtentamen, uppsatsskrivning etcetera, som på fusk vid skriftlig tentamen.

Kursutvärdering

Utvärdering av kursen sker efter kursen slut via det elektroniska kursutvärderings-systemet KURT, som skickas till er via mail.

⁶ URKUND är en skandinavisk databas och nättjänst för att motverka plagiat som har utvecklats i samarbete med pedagogiska institutionen vid Uppsala universitet. För mer information, se www.orkund.se.

⁷ Hult och Hult 2003 s. 17.

Kurslitteratur

Nedanstående fem böcker omfattar det mesta i nedanstående litteraturlista. De övriga texter du behöver kan laddas ner (förutom den ämnesdidaktiska litteraturen som du hittar i ämnesmappen i Lisam). Notera att du inte förväntas läsa alla texter i de två antologierna *Att spegla världen* och *Allmändidaktik: vetenskap för lärare* utan endast de texter som finns uppräknade i litteraturlistan.

Ammert, Niklas (red) (2011). *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Bronäs, Agneta & Runebou, Niklas (2016). *Ämnesdidaktik - en undervisningskonst*. Även tidigare upplaga går bra.

Sven-Erik Hansén & Liselott Forsman (red.) (2017), *Allmändidaktik: vetenskap för lärare*. Lund: Studentlitteratur.

Lindström, Gunnar & Pennlert, Lars Åke (2016). *Undervisning i teori och praktik: en introduktion i didaktik*. Umeå: Fundo.
Även tidigare upplaga går bra.

Långström, Sture & Viklund, Ulf (2010). *Metoder: undervisning och framträdande*. Lund: Studentlitteratur (om du redan har Långström & Viklund (2007). *Praktisk lärarkunskap*. Lund: Studentlitteratur så kan den användas istället).

Litteraturlista

Ammert, Niklas (red) (2011). *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur. **Välj minst två** av nedanstående texter ur *Att spegla världen* med relevans för eget eller angränsande ämne:

Almgren, Hans (2011). I huvudet på en läromedelsförfattare. Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011), *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Ammert, Niklas (2011). Ett innehåll förmedlas. Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011), *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Bronäs, Agneta (2011). Samhällskunskapsböcker och demokrati. Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011), *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Ekvall, Ulla (2011). Lärobokstext och kemilektion. Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011), *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Lindh, Lena & Söderberg, Boel (2011). Lärotextens makt och magi. Ingår i *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Nordgren, Kenneth (2011). Interkulturella perspektiv på historieläroböcker. Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011), *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Reichenberg, Monica & Lundberg, Ingvar (2011). Varför behövs lättlästa läroböcker? Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011), *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Nedanstående böcker och artiklar är obligatoriska:

Berge, Berge (2011). Jämställdhet och kön. Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011), *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Bronäs, Agneta & Runebou, Niklas (2010). *Ämnesdidaktik - en undervisningskonst*.

Englund, Boel (2011). Vad gör läroböcker? Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011), *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Hansén, Sven-Erik & Sjöberg, Jan (2011). Att förstå och använda läroplanen. Ingår i Sven-Erik Hansén & Liselott Forsman (red.) (2011), *Allmändidaktik: vetenskap för lärare*. Lund: Studentlitteratur.

Kansanen, Pertti, Hansén Sven-Erik, Sjöberg, Jan & Kroksmark, Tomas (2011). Vad är allmändidaktik? Ingår i Sven-Erik Hansén & Liselott Forsman (red.) (2011), *Allmändidaktik: vetenskap för lärare*. Lund: Studentlitteratur.

Lahdenperä, Pirjo & Sandström, Margareta (2011). Klassrummets mångfald som didaktisk utmaning. Ingår i Sven-Erik Hansén & Liselott Forsman (red.) (2011), *Allmändidaktik: vetenskap för lärare*. Lund: Studentlitteratur.

Lindström, Gunnar & Pennlert, Lars Åke (2012). *Undervisning i teori och praktik: en introduktion i didaktik*. Umeå: Fundo.

Långström, Sture & Viklund, Ulf (2010). *Metoder: undervisning och framträdande*. Lund: Studentlitteratur.

Sahlström, Fritjof (2011). Vad händer egentligen under lektionerna? Ingår i Sven-Erik Hansén & Liselott Forsman (red.) (2011), *Allmändidaktik: vetenskap för lärare*. Lund: Studentlitteratur.

Sandén, Torbjörn & Wikman, Tom (2011). Att leda lärande. Ingår i Sven-Erik Hansén & Liselott Forsman (red.) (2011), *Allmändidaktik: vetenskap för lärare*. Lund: Studentlitteratur.

Selander, Staffan (2011). Didaktisk design av pedagogiska texter. Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011), *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Selander, Staffan (2017). Design för lärande på tröskeln till ett digitaliserat samhälle. Ingår i Sven-Erik Hansén & Liselott Forsman (red.) (2017), *Allmändidaktik: vetenskap för lärare*. Lund: Studentlitteratur.

Ämnesdidaktik: en integrerad del av allmändidaktik. Ingår i Sven-Erik Hansén &

Liselott Forsman (2011). *Allmändidaktik: vetenskap för lärare*. Lund: Studentlitteratur.

Svensson, Ann-Christine (2011). Hur används läroboken? Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011). *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Vannestål Estling, Maria (2011). Läroboken i en digital värld. Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011). *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Wallin Victorin, Margareta (2011). Bilder i läroböcker. Ingår i Niklas Ammert (red.) (2011). *Att spegla världen: Läromedelsstudier i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Myndighetstexter

Lgr 11 (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. Reviderad 2016*. Stockholm: Skolverket.

<https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>

Gy 11 (2011). *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011*. Reviderad 2017. Stockholm: Skolverket (del 1 och 2, som finns i pdf)

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=2705>

Ämnesplaner för gymnasieskolan

<https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/hitta-program-amnen-och-kurser-i-gymnasieskolan?lang=sv>

Skolverket (2018). *Betyg och betygssättning*. Stockholm: Skolverket (sid. 8-9)

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=400>

Skolverket (2018). *Digitaliseringen i skolan: möjligheter och utmaningar*. Stockholm: Skolverket.

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3971>

Skolverket (2018). *Få syn på digitaliseringen på gymnasial nivå*. Stockholm:

Skolverket.

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3784>

Skolverket (2018). [Få syn på digitaliseringen på grundskolenivå](#). Stockholm:

Skolverket.

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3783>

Skolverket, Forskningsbevakning om IT i skolan

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/forskning/>

Skolverket, [Skolans digitalisering](#) (orientera dig allmänt och efter intresse på denna webbplats)

<https://www.skolverket.se/temasidor/digitalisering>

Sök kommentar- och stödmaterial i eget ämne på Skolverkets webbplats. Du kan

börja med att använda ditt/dina ämne/n som sökord. Lägg även märke till att det kan finnas intressant material i Bedömningsportalen som kan hittas under fliken Prov & Bedömning på Skolverkets webbplats. På Skolverket finns även forskningsbevakning om olika skolämnen.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/forskning#/>

Ämnesdidaktisk litteratur återfinns under respektive ämnes mapp under Kursdokument i Lisam.